

Lag om ändring i ellagen (1997:857);

utfärdad den 9 juni 2011.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om ellagen (1997:857)³
dels att 5 kap. 18 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 5 kap. 18 § ska utgå,
dels att 1 kap. 5 a §, 2 kap. 10 §, 3 kap. 1 a och 17 §§, 5 kap. 3, 10–17, 20
och 21 §§, 8 kap. 6 och 9 §§ och 12 kap. 1, 1 a och 3 §§ ska ha följande
lydelse,
dels att det i lagen ska införas nitton nya paragrafer, 1 kap. 5 b §, 3 kap.
1 f–1 k, 17 a och 23 §§, 11 kap. 13–20 §§, 12 kap. 1 b och 14 §§, samt när-
mast före 3 kap. 23 §, 11 kap. 13 och 15–20 §§ och 12 kap. 14 § nya rubriker
av följande lydelse,
dels att det i lagen närmast före 5 kap. 19 § ska införas en ny rubrik som
ska lyda ”Verkan av beslut”.

1 kap.

5 a §⁴ Med intäktsram avses i denna lag de samlade intäkter som en nät-
koncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en till-
synsperiod.

5 b § Med stamnätsföretag avses i denna lag den som innehar nät-
koncession för stamnätet eller största delen därav.

2 kap.

10 §⁵ Nätkoncession får beviljas endast den som från allmän synpunkt är
lämplig att utöva nätverksamhet. Nätkoncession för område får beviljas
endast den som dessutom är lämplig att bedriva nätverksamhet inom det
begärda området.

Nätkoncession för en utlandsförbindelse får beviljas och innehas av endast
ett stamnätsföretag eller en juridisk person där ett sådant företag har ett

¹ Prop. 2010/11:70, bet. 2010/11:NU21, rskr. 2010/11:275.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om
gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv
2003/54/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 55, Celex 32009L0072).

³ Senaste lydelse av 5 kap. 18 § 2009:892.

⁴ Senaste lydelse 2009:892.

⁵ Senaste lydelse 1998:1651.

bestämmande inflytande. Nätkoncession får dock beviljas även andra om ledningen är av mindre betydelse för det samlade överföringsnätet till utlandet.

3 kap.

1 a §⁶ En juridisk person som bedriver nätverksamhet får inte bedriva produktion av eller handel med el. Ett stamnätsföretag får inte heller bedriva produktion av eller handel med naturgas.

Utan hinder av första stycket får produktion av el bedrivas tillsammans med nätverksamhet av samma juridiska person, om produktionen

1. uteslutande är avsedd att täcka nätförluster, eller
2. sker tillfälligt i syfte att ersätta utebliven el vid elavbrott.

1 f § Ett stamnätsföretag ska vara oberoende av företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

1 g § Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett stamnätsföretag.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett stamnätsföretag, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan får utse ledamöter till styrelsen eller motsvarande organ hos ett stamnätsföretag, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

1 h § Det som anges i 1 g § gäller inte kontroll eller rättighet som utövas av staten genom regeringen.

Det som anges i 1 g § första och andra styckena om företag som bedriver produktion av eller handel med el gäller inte en elanvändare som själv producerar eller levererar el eller ensam eller tillsammans med någon annan kontrollerar ett företag som bedriver sådan verksamhet, förutsatt att elanvändaren är nettoförbrukare och värdet av den el som denne säljer till någon annan är obetydligt i förhållande till övrig näringsverksamhet.

Vid tillämpningen av andra stycket ska elanvändaren anses vara nettoförbrukare om den genomsnittliga elförbrukningen är större än produktionen per år räknat. I produktionen ska vid beräkningen ingå den el elanvändaren själv producerar och dennes andel i den el som produceras av ett företag som elanvändaren kontrollerar ensam eller tillsammans med någon annan.

1 i § Bestämmelserna i 1 f och 1 g §§ hindrar inte att ett stamnätsföretag bedriver sådan produktion av el som avses i 1 a § andra stycket eller ingår i samma koncern som ett företag som bedriver produktion av el som uteslutande är knuten till driften av stamnätsföretagets ledningsnät.

1 j § En styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande ställning i ett stamnätsföretag får inte samtidigt ha en motsvarande ställning i ett företag som bedriver produktion av eller handel med el med undantag för ett sådant produktionsföretag som avses i 1 i §.

1 k § Om ett stamnätsföretag ingår i en koncern där en annan del bedriver produktion av eller handel med el, får åtgärder som vidtas av företag i koncernen för att säkerställa att kraven i 1 f, 1 g och 1 j §§ är uppfyllda inte innebära att personal eller kommersiellt känsliga uppgifter överförs från stamnätsföretaget till ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

17 §⁷ Ett företag som bedriver nätverksamhet och som ingår i samma koncern som ett företag som bedriver produktion av eller handel med el ska upprätta en övervakningsplan och se till att planen följs.

Av övervakningsplanen ska det framgå vilka åtgärder som ska vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på elmarknaden. I planen ska särskilt anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål ska uppnås.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen.

17 a § Ett nätföretag som är skyldigt att upprätta en övervakningsplan enligt 17 § ska utse en övervakningsansvarig, som självständigt ska bevaka att planen upprättas och följs. Nätföretaget ska se till att den övervakningsansvarige har de befogenheter och tillgång till den information som krävs för att utföra uppdraget.

Den övervakningsansvarige ska årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits enligt övervakningsplanen och ge in rapporten till nätmyndigheten. Nätföretaget ska offentliggöra rapporten.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela föreskrifter om utseende av övervakningsansvarig och dennes uppgifter samt om offentliggörandet av den årliga rapporten.

Kommunikation med elanvändare och allmänheten

23 § Om ett nätföretag och ett företag som bedriver produktion av eller handel med el ingår i samma koncern, ska företagen när de vänder sig till enskilda elanvändare eller allmänheten ange sin identitet på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilken verksamhet företaget bedriver.

5 kap.

3 §⁸ Nätmyndigheten ska meddela beslut om fastställande av intäktsramen senast två månader innan tillsynsperioden börjar.

Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen.

⁷ Senaste lydelse 2005:404.

⁸ Senaste lydelse 2009:892.

10 §⁹ På ansökan av nätkoncessionshavaren om omprövning kan nätmyndigheten ändra en fastställd intäktsram under tillsynsperioden, om det finns omständigheter som bedöms medföra en väsentlig ökning av intäktsramen vid en omprövning enligt 12 § eller om det annars finns särskilda skäl.

En ansökan om omprövning ska handläggas skyndsamt.

11 §¹⁰ Nätmyndigheten ska ändra en fastställd intäktsram under tillsynsperioden om

1. den nätkoncessionshavare som beslutet gäller har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek,

2. beslutet har fattats på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek, eller

3. det annars finns särskilda skäl.

12 §¹¹ En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos nätmyndigheten om att intäktsramen för perioden ska ökas.

Ansökan ska handläggas skyndsamt.

13 §¹² Nätmyndigheten ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut, om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelsen inte är ringa.

Om det inte finns särskilda hinder, ska ett beslut i frågan om ändring av intäktsramen meddelas senast tio månader efter tillsynsperiodens slut. Om nätmyndigheten avser att meddela beslut vid en senare tidpunkt, ska nätkoncessionshavaren underrättas om det inom den nämnda tiden. Har en sådan underrättelse inte skett får myndigheten inte meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för nätkoncessionshavaren.

14 §¹³ Vid omprövning enligt 12 eller 13 § ska nätmyndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande.

15 §¹⁴ Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska nätmyndigheten, efter ansökan av den senare nätkoncessionshavaren, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne.

⁹ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁰ Senaste lydelse 2009:892.

¹¹ Senaste lydelse 2009:892.

¹² Senaste lydelse 2009:892.

¹³ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁴ Senaste lydelse 2009:892.

En ansökan om omprövning ska ha kommit in till nätmyndigheten inom tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft.

16 §¹⁵ Nätmyndigheten ska ompröva ett beslut om intäktsramen för en tillsynsperiod, om myndigheten eller en allmän förvaltningsdomstol har beslutat om ändring i fråga om en tidigare tillsynsperiod och det avgörandet har vunnit laga kraft.

17 §¹⁶ Om det finns särskilda skäl, får nätmyndigheten på ansökan av en nätkoncessionshavare medge att delar av intäkter under tillsynsperioden tas med i intäktsredovisningen först för senare perioder.

En ansökan enligt första stycket ska ha kommit in till nätmyndigheten senast tre månader efter den tillsynsperiod då intäkterna uppkommit.

20 §¹⁷ Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden.

21 §¹⁸ Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit intäktsramen med mer än fem procent, ska ett överdebiteringstillägg beräknat enligt andra stycket minska intäktsramen för den påföljande tillsynsperioden.

Beräkningen av överdebiteringstillägget ska grundas på den del av nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten som överstiger intäktsramen. Överdebiteringstillägget ska beräknas efter en räntesats som motsvarar den genomsnittliga referensränta enligt 9 § räntelagen (1975:635) som under tillsynsperioden fastställts av Riksbanken med ett tillägg av femton procentenheter.

8 kap.

6 §¹⁹ En elleverantör, som ska börja leverera el i en uttagspunkt eller överta leveranserna till en elanvändare i dennes uttagspunkt, ska anmäla detta till berörd innehavare av nätkoncession. Anmälan ska även innehålla en uppgift om vem som har åtagit sig balansansvaret i uttagspunkten. En anmälan om att börja leverera el ska göras omedelbart.

En elleverantör får överta leveranserna till en elanvändare i dennes uttagspunkt fjorton dagar efter anmälan enligt första stycket.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte de elleverantörer som avses i 7 §.

En innehavare av nätkoncession som tar emot en anmälan enligt första stycket ska sända underrättelser i anledning därav enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten.

¹⁵ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁶ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁷ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁸ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:926.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om elleverantörers skyldigheter enligt första stycket.

9 §²⁰ Den som övertar balansansvaret i en elanvändares uttagspunkt efter en anmälan enligt 6 § första stycket får göra det från och med den dag då elleverantören övertar leveranserna.

I andra fall får balansansvaret bara övertas från och med den första dagen i en kalendermånad. Den elleverantör som enligt 5 § första stycket är leveransskyldig i uttagspunkten ska enligt de närmare föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten meddelar underrätta berörd innehavare av nätkoncession om övertagandet senast en månad innan det ska ske.

Den systemansvariga myndigheten får, om det finns särskilda skäl, i det enskilda fallet medge att balansansvaret i en uttagspunkt ska börja gälla tidigare än vad som följer av andra stycket.

En innehavare av nätkoncession som tar emot en anmälan enligt andra stycket ska sända underrättelser i anledning därav enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten.

11 kap.

Uppgifter i avtal

13 § Ett avtal mellan en konsument och en elleverantör ska innehålla uppgifter om

1. elleverantörens namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. elleverantörens åtagande gentemot konsumenten,
3. när avtalet träffas och vid vilken tidpunkt elleverantören planerar att överta leveranserna till konsumenten,
4. var konsumenten kan finna information om elleverantörens priser och övriga villkor,
5. villkoren för fakturering och betalning,
6. den tid som avtalet löper eller om det löper tills vidare,
7. vad som gäller avseende förlängning av ett avtal som löper under viss tid,
8. villkoren för uppsägning av avtalet,
9. hur ersättningen beräknas vid uppsägning i förtid av ett avtal som löper under viss tid,
10. villkoren för ersättning om elleverantören inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet, och
11. hur elleverantören på sin webbplats samt på begäran på annat sätt tillhandahåller den ytterligare konsumentrelaterade information som anges i 18 §.

Information om avtalsvillkoren och uppgifterna enligt första stycket ska lämnas till konsumenten innan avtalet ingås eller bekräftas.

14 § Ett avtal mellan en konsument och en nätkoncessionshavare ska innehålla uppgifter om

1. nätkoncessionshavarens namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. nätkoncessionshavarens åtagande gentemot konsumenten,
3. när avtalet träffas,
4. var konsumenten kan finna information om nätkoncessionshavarens priser och övriga villkor,
5. villkoren för fakturering och betalning,
6. villkoren för uppsägning av avtalet,
7. villkoren för ersättning om nätkoncessionshavaren inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet, och
8. hur nätkoncessionshavaren på sin webbplats samt på begäran på annat sätt tillhandahåller den ytterligare konsumentrelaterade information som anges i 18 §.

Betalningssätt

15 § En elleverantör får inte missgynna en konsument endast på grund av det betalningssätt konsumenten har valt.

Om en elleverantör eller en nätkoncessionshavare tillämpar ett system med förskottsbetalning för konsumenter, ska detta vara skäligt och grundat på den förväntade förbrukningen.

Ändrade avtalsvillkor

16 § En elleverantör som avser att ändra villkoren för ett avtal som löper tills vidare med en konsument ska underrätta konsumenten om ändringen. Underrättelse ska ske genom ett särskilt meddelande till konsumenten. Av meddelandet ska det framgå att konsumenten har rätt att säga upp avtalet.

De nya villkoren får inte börja tillämpas förrän tidigast två månader efter det att meddelandet har skickats.

Prishöjningar

17 § När en prishöjning har skett ska konsumenten underrättas om detta i den nästkommande fakturan från elleverantören. Det ska framgå när prisändringen trädde i kraft och hur priset ändrats.

Information om konsumentens rättigheter

18 § Elleverantörer och nätkoncessionshavare som träffar avtal med konsumenter ska på sina webbplatser lämna tydlig information om

1. konsumentens rättigheter,
2. hur konsumenten ska gå till väga för att lämna klagomål, och
3. vilka organ konsumenten kan vända sig till för information eller tvistlösning.

På konsumentens begäran ska informationen lämnas på annat sätt.

Elleverantörer och nätkoncessionshavare ska på eller i samband med fakturor till konsumenter och i reklam som vänder sig till konsumenter antingen lämna den information som följer av första stycket eller hänvisa till att informationen finns på webbplatsen och på begäran tillhandahålls på annat sätt.

19 § Ett byte av elleverantör ska genomföras utan särskild kostnad för konsumenten.

Vid byte av elleverantör ska konsumenten få en slutfaktura inom sex veckor från den dag då den frånträdande elleverantörens leverans upphörde.

| Hantering av klagomål

20 § Elleverantörer och nätkoncessionshavare ska ha fastställda rutiner för hanteringen av klagomål från konsumenter.

12 kap.

1 §²¹ Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen utövas, såvitt avser frågor om elsäkerhet och driftsäkerheten hos det nationella elsystemet, av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Tillsynen i övrigt över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen utövas av nätmyndigheten.

Tillsynen enligt andra stycket omfattar inte bestämmelserna i 7 och 10 kap. samt 11 kap. 1–12 §§ och inte heller efterlevnaden av elleverantörernas skyldigheter enligt 8 kap. 1–4 §§, 5 § första och andra styckena och 6–11 a §§.

Nätmyndigheten är tillsynsmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003²².

1 a §²³ Ärenden om undantag enligt artikel 17.1, 17.2 och 17.3 i förordning (EG) nr 714/2009 prövas av regeringen.

Nätmyndigheten ska utreda ärenden som anges i första stycket och därefter, med eget yttrande, överlämna ärendet till regeringens prövning. Nätmyndigheten ska i samband med överlämnandet offentliggöra sitt yttrande.

I fall som avses i artikel 17.5 i förordning (EG) nr 714/2009 ska regeringen meddela beslut efter yttrande från byrån för samarbete mellan energi-tillsynsmyndigheter.

1 b § I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

3 §²⁴ En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter och villkor som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

Ett föreläggande gäller omedelbart, om det

²¹ Senaste lydelse 2006:926.

²² EUT L 211, 14.8.2009, s. 15 (Celex 32009R0714).

²³ Senaste lydelse 2005:404.

²⁴ Senaste lydelse 2010:164.

1. avser elsäkerhet eller driftsäkerheten hos det nationella elsystemet,
2. avser riktigheten av lämnade uppgifter enligt 8 kap. 11 b §, eller
3. har meddelats med anledning av en anmälan enligt 14 § första stycket.

Tidsfrister

14 § Nätmyndigheten ska fatta beslut i ett ärende inom två månader från det att en anmälan kom in till myndigheten om anmälan

1. har lämnats in av någon som har ett intresse i saken, och
2. innehåller ett påstående att en nätkoncessionshavare inte följer bestämmelser som omfattas av nätmyndighetens tillsyn enligt 1 §.

Om nätmyndigheten behöver ytterligare tid för att avgöra ärendet får myndigheten förlänga tiden med två månader eller, om sökanden medger det, med den ytterligare tid som kan behövas för att ärendet ska kunna avgöras.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte nätkoncessionshavarens skyldigheter enligt 3 kap. 6 § första stycket, 7 § första stycket, 11 § första och andra styckena, 14 § första stycket och 15 § första stycket samt 4 kap. 10 § första och tredje styckena.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011 i fråga om 8 kap. 6 och 9 §§, den 1 januari 2012 i fråga om 5 kap. 3 och 10–18 §§ och i övrigt den 1 augusti 2011.

2. Ett stamnätsföretag som har ansökt om certifiering enligt lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el får bedriva verksamhet utan hinder av 3 kap. 1 f och 1 §§ till dess att ett slutligt beslut i frågan om certifiering har vunnit laga kraft, dock längst till och med den 2 mars 2012.

På regeringens vägnar

MAUD OLOFSSON

Dan Sandberg
(Näringsdepartementet)

